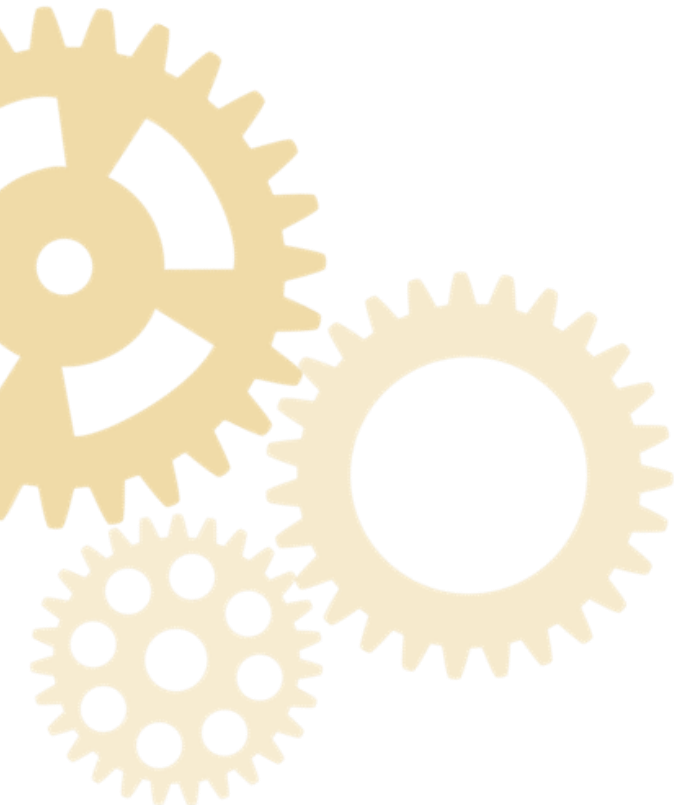

Delregional överenskommelse

Barn och ungdomar vid misstanke om eller med specifika läs- och skrivsvårigheter/dyslexi

Antagen av Temagrupp Barn och Unga 22 maj 2014

Inledning

LGS Temagrupp Barn och Unga har som övergripande mål att "Barn ska lyckas i skolan". Att tidigt få stöd och hjälp vid läs- och skrivsvårigheter är en nyckelfaktor för att klara målen i skolan.

Temagrupp Barn och Unga har utarbetat en delregional överenskommelse utifrån dokumentet "Förtydligande av kommunernas och Västra Götalandsregionens ansvar för utredning och insatser för barn och ungdomar med specifika läs och skrivsvårigheter". Skollagen 3 kap, Hälso- och sjukvårdslagen 2 och 3 § har legat som grund i arbetet. Syftet har varit att få en gemensam hantering av förtydligandet mellan huvudmännen samt att synliggöra förbättringsområden

Dokumentet "Förtydligande av kommunernas och Västra Götalandsregionens (VGR) ansvar för utredning och insatser för barn och ungdomar med specifika läs och skrivsvårigheter" antogs av Västkom och VGR november 2011. Inom Göteborgsregionen (GR) godkändes förslaget i maj 2012 med rekommendationer till medlemskommunerna att anta förtydligandet. Några kommuner bland annat Göteborgs Stad har tvekat att anta förtydligandet med anledning av att de saknar beskrivningar när det gäller elev- och familjeperspektivet och primärvårdsnivån inom sjukvården. Friskolorna omfattas inte av förtydligandet.

Delregional överenskommelse

"Förtydligande av kommunernas och Västra Götalandsregionens ansvar för utredning och insatser för barn och ungdomar med specifika läs och skrivsvårigheter" har i det här dokumentet kompletterats med de omarbetningar som Temagrupp Barn och Unga har gjort. Det innebär vissa tillägg och förändringar i det ursprungliga dokumentet.

Överenskommelsen gäller barn och ungdomar vid misstanke om eller vid specifika läs- och skrivsvårigheter/dyslexi¹.

Gemensamma utgångspunkter

Huvudmännen kommun och region är överens om att barn och ungdomar med behov av stödinsatser inte ska känna av ansvarsgränserna mellan huvudmännen. För att göra störst nytta för barn och ungdomar är det avgörande att tidigt kunna identifiera svårigheterna samt erbjuda stödinsatser. Utredning och diagnos behövs inte alltid för att barn och ungdomar ska få stöd och hjälp i skolan.

Båda huvudmännen har ansvar för att vårdnadshavare, barn och ungdomar har möjlighet att vara delaktiga och få tillräcklig information om vilka insatser som kan erbjudas. Informationen ska även omfatta när diagnos behövs samt när det kan bli aktuellt med remiss till logopedin. Vårdnadshavarna ska känna sig trygga i att barnet eller ungdomen får det stöd som behövs.

Parterna är överens om att vårdnadshavares önskan om intyg, för barnets eventuella framtida behov, inte alltid kan tillgodoses. Att genomföra utredningar enbart för att kunna utfärda intyg ingår varken i skolans eller hälso- och sjukvårdens uppdrag. Parterna är också överens om att diagnostisering vanligen inte är lämplig förrän tidigast vårterminen i årskurs tre. För att ställa en diagnos som förväntas ge ett livslångt funktionshinder bör barnet först ha fått omfattande lästräning och genomfört de första skolåren.

Ansvar

Skolhuvudmannens ansvar

Enligt skollagen (SFS 2010:800) har skolan ansvar för att tillse att det finns tillgång till personal som har adekvat utbildning som svarar mot elevernas behov av insatser. Skollagen uttrycker att skolan skyndsamt ska utreda elevens behov av särskilt stöd så att eleven har möjlighet att klara kunskapskraven. Vidare säger skollagen att det ska finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Elevhälsan blir här ett naturligt stöd för både den enskilde eleven, vårdnadshavare och skolans personal.

Om någon på skolan befarar att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska det anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska då se till att elevens behov av särskilt stöd **skyndsamt** utreds.

Utredningen ska belysa såväl den enskilda elevens styrkor och svårigheter som förhållanden på grupp- och skolnivå, till exempel om undervisningen och stödet är utformad och anpassad på ett sätt som bidrar till en gynnsam läs- och skrivutveckling.

Inom skolans ansvar gäller sålunda att;

- uppmärksamma om en elev uppvisar svårigheter att tillägna sig läs- och skrivfärdigheter
- rektorn ska se till att de utredningar som behövs genomförs. Dels för att få underlag till att bedöma om eleven behöver särskilt stöd i skolarbetet och dels för att utforma de stödinsatser i skolan som ska genomföras. Det kan, efter bedömning, innebära att underlaget även omfattar en psykologutredning.
- rikta insatser för att underlätta och eventuellt undanröja hinder för elevens läs- och skrivinlärning.
- upprätta och kontinuerligt följa upp åtgärdsprogram.

Om skolans stödinsatser inte ger förväntat resultat, initieras en fördjupad utredning för att ytterligare klargöra elevens behov inom området specifika läs- och skrivsvårigheter/dyslexi. För att kunna göra tidiga insatser är det av vikt att skolan intar en aktiv hållning och inte avvakta att eleven ska " mogna " innan initiativ till utredning/kartläggning tas.

Om skolan bedömer att behov av ytterligare utredning finns, för att eleven ska ges ökade möjligheter att nå kunskapskraven i skolan, kan skolan efter samtycke av vårdnadshavare kontakta och konsultera regionens specialistnivå, logopedin.

Regionhuvudmannens ansvar

Logopedin på specialistnivå i Västra Götalandsregionen har ansvar för fördjupad läs- och skrivutredning i de fall där;

- det finns misstanke om språkstörning/språklig problematik utöver läs- och skrivsvårigheter.
- då utvärderingen av skolans insatser visar på behov av fortsatt särskilt stöd samt fördjupad utredning.

Logopedin kan ge skolan konsultation och vägledning vid misstanke om och/eller inför en fördjupad utredning av specifika läs- och skrivsvårigheter/dyslexi samt efter genomförd utredning på logopedin.

Efter utredningen ska logopedin bjuda in vårdnadshavare, elev samt nyckelpersoner inom skolan, för dialog kring remissvaret. Syftet med dialogen är att omsätta remissvaret till eventuella insatser inom logopedin, pedagogiska insatser inom skolan samt eventuell uppföljning.

Arbete och insatser i samråd

Utifrån den enskilde individens rättigheter att få riktade insatser och adekvat stöd har de båda huvudmännen ett gemensamt ansvar att- samråda och konsultera varandra- skapa samsyn kring åtgärder innan besked om fortsatt hantering överlämnas till den enskilde individen och dennes vårdnadshavare.

Se bifogat flödesschema över arbetsgången.

Hjälpmedel²

När åtgärdsprogram utarbetas där hjälpmedel ingår, ska individens behov av adekvat stöd både i skolan och i hemmet vara utgångspunkt.

Skolhuvudmannens ansvar

Det är skolhuvudmannens ansvar att eleven ska kunna tillgodogöra sig undervisningen. I detta ansvar ingår tillhandahållande av läromedel, pedagogiska hjälpmedel, grundutrustning och lokalanpassning. Skolhuvudmannen ansvarar för hjälpmedel som huvudsakligen är kunskapsbärande, som kan användas av flera elever, som inte behöver någon omfattande individuell anpassning eller som utan större svårigheter kan anpassas till andra elever.

Regionhuvudmannens ansvar

Regionhuvudmannen har ansvar för personliga hjälpmedel som i huvudsak är kompenserande, utprovade och särskilt anpassade till individen och inte utan omfattande åtgärder kan användas av någon annan.

Om skolans utredning visar att individens läs- och skrivsvårigheter är av den svårighetsgraden att eleven är i behov av hjälpmedel även i hemmet, ska skolhuvudmannen i samråd delge regionhuvudmannen underlag för förskrivning av lämpliga personliga hjälpmedel. Här rekommenderas att lokala överenskommelser upprättas för att tydliggöra rutiner för tillhandahållande av personliga hjälpmedel.

Intyg

Ett intyg som styrker en individs specifika läs- och skrivsvårigheter kan utfärdas av skolpersonal med specialpedagogisk kompetens, psykolog eller av logoped. Vem som är lämpligast intygsskrivare får avgöras i det enskilda fallet.

1 Specifika läs-/och skrivsvårigheter eller dyslexi kännetecknas av stora svårigheter med att avkoda ord, att läsa, att förstå det man läser och att stava.

2 Hjälpmedelsinstitutet (HI) 2008 "Vems är ansvaret för hjälpmedel i skolan"?

Stimulans och
anpassat stöd
i undervisning

Kommer inte nå
kunskapskraven?

Anmälan
till rektor

UTREDNING I SKOLAN

Behov av stöd/
särskilt stöd?

Misstanke om
språkstörning

NEJ

Beslut om att
inte ta fram
åtgärdsprogram

JA

Ta fram och
besluta om
åtgärdsprogram

Utvärdering

Stödinsatser
inom skolan

Konsultation, få samtycke av vårdnadshavare

Remiss till logopedin

FÖR DJUPAD UTREDNING I LOGOPEDIN

Samverkan

Skola

Logopedi

